

Kreativita zabíja nudu, maže sociálne rozdiely a zblízuje

„Ak chceme urobiť zmenu, musíme začať od seba,“ hovorí štatutárna zástupkyňa Občianskeho združenia (OZ) PEČENIČAN, Monika Števečatová. „Vynikajúcim prostriedkom sú občianske združenia, prostredníctvom ktorých máme príležitosť realizovať aktivity a možnosť vyzbierať na ne 2% z daní. Práve naše malé OZ by sme chceli uviesť ako pozitívny príklad z praxe,“ spomína Monika na úvod. Viac už v nasledujúcich riadkoch.

Pečenice sú malá obec so 122 obyvateľmi a obecný úrad má čo robiť, aby z počtu zabezpečil dôstojný chod obce k spokojnosti občanov, najmä z pohľadu nevyhnutných služieb a infraštruktúry. „Ako rodičia detí sme nemohli očakávať od obce investície do voľnočasových aktivít, ani hmotných vecí, ktoré sme pre deti potrebovali. Prostredníctvom OZ sme v roku 2016 založili Detský folklórny súbor PEČENIČAN (Pečenice sú známe svojou dlhoročnou históriou Dychovej hudby). Zomkla sa celá obec – starí rodičia, rodičia a učiteľia učia deti hrať na hudobné nástroje a deti ako kolektív trávia spolu omnoho viac času. Zapája sa do grantových výziev od rôznych nadácií a rozvíja aktivity OZtka,“ vraví Monika.

Okrem hudby sa venujeme environmentálnym aktivitám. Založili sme tradíciu čistenia okolia priehrady Lipovina s názvom Hybaj upratať svoj chotár, zasadili pôvodné odrody stromov Moruše čiernej, zrekonštruovali multifunkčné ihrisko v Pečeniciach, zariadili učebňu spracovania ovčej vlny na Základnej škole v Bátovciach, ktorá je spádová aj pre deti z Pečeníc. Udržiavame tradície, vstúpujeme deťom do histórie, na ktorú môžu byť právom hrdí a utužujeme medzigeneračné vzťahy. Založili sme tradíciu každoročného futbalového turnaja detí vs. rodičia na zrekonštruovanom ihrisku; v auguste 2024 sa zú-

častnili Medzinárodného folklórneho festivalu Istria Folk Fest v Chorvátsku, ktorý bol pre deti obrovskou motiváciou do ďalšieho účinkovania v súbore.“

V roku 2025 podľa finančných možností vybudujú protipovodňový val pri zrekonštruovanom ihrisku, ktoré je v bezprostrednej blízkosti. Prioritou je osadiť solárne LED reflektory okolo ihriska. „Tento rok chceme dať priemyselne spracovať približne 150 kg vlny, ktorá je vo veľkej miere stále odpadovým produktom. Vlnu si sami vytriedime, ale spracovávať do podoby trojnitky sa bude vo

Kreatívna štvorica zľava M. Števečatová, Z. Címerová, I. Kubinská a P. Chvojka

Vlnárskej manufaktúre v Senohrade, ktorá je jediným lokálnym spracovateľom ovčej vlny v našom okolí. Zo surovej ovčej vlny si ako finálny produkt privezieme domov priadzu vo forme trojnitky a z vlny II. triedy, ktorá nie je vhodná na spracovanie do trojnit-

ky, z ktorej nám Vlnárska manufaktúra priemyselne vyrobí pelety – prírodné hnojivo. Z priadze bude osnova do krosien, ktoré sa nachádzajú na Základnej škole v Bátovciach. Mgr. Zuzana Címerová v učebni od roku 2021 vyučuje voľnočasovú aktivitu – remeselný krúžok Remeselníček, ktorý sa teší veľkej obľube detí a mládeže. Deti ľudovo nazývajú učebňu „Ovčiareň“. Do učebne sa z grantov nakúpili už aj šijacie stroje a látky a Zuzana vedie deti ku kreatívnym činnostiam všetkého druhu,“ spomína ďalej.

Kreatívne ovce

Pre lepšie pochopenie a rozlíšenie aktivít dali projektu názov KREATÍVNE OVCE. „Názov je atraktívny najmä pre deti. Zaujme to ich pozornosť a to nám ide. Držať ich od nevhodných aktivít čo najďalej, vstúpiť im remeslo“ hovorí

Monika. „Snahou pedagógov zo Základnej školy Bátovce a dobrovoľníkov z OZ PEČENIČAN je vstúpiť najmä deťom zo sociálne slabších vrstiev remeslo, aby sa po skončení povinnej školskej dochádzky mohli venovať zmysluplnému povolaniu. Niektoré de-

ti budú v povolani odkázané na manuálne zručnosti. Našou snahou je naučiť chlapcov strihať ovce na početných ovčích farmách v okolí Bátoviec a dievčatá spracovávať ovčiu vlnu do podoby finálnych výrobkov – vlniaky, pléda, svetre, pokrývky na posteľ, koberce, deky a pod. Máme možnosť sa odkloniť od fast fashion (rýchlej) módy k pomalým, trvalo udržateľným riešeniam.“

Deti a mládež sa zároveň hrovou formou učia finančnej gramotnosti, tým že majú možnosť prejsť si celým procesom výroby produktov z ovčej vlny, až po jeho predaj na Gazdovských trhoch v Bátovciach. Zo získaných financií OZ financuje svoje aktivity a postupne dopĺňa učebňu. Tím realizátorov projektu sa skladá zo štyroch dobrovoľníkov: projektovej manažérky Mgr. Moniky Števečatovej, pedagogičky Mgr. Zuzany Címerovej, krajčírky, odevného majstra Petra Chvojku a tkáčky a koordinátorky workshopov Ivety Kubinskej. Učebňa slúži cez týždeň deťom zo ZŠ v Bátovciach a cez víkend širokej verejnosti so záujmom o spracovanie ovčej vlny. „Zorganizovali sme Priadky, pri ktorých sme si dali za cieľ zmazať medzige-

neračné predsudky medzi najmladšou a najstaršou generáciou; robíme workshopy pre školy a inštitúcie podobného zamerania.“

Ovčia vlna má výborné úžitkové vlastnosti. Z vlny, ktorá nie je vhodná na odevné spracovanie, sa vyrábajú pelety a prírodné hnojivo. Hospodárske zvieratá môžu skutočne regenerovať neúrodnú pôdu a rastliny, ktoré by na nej mali rásť. Tieto rastliny potom môžu vytiahnuť oxid uhličitý z atmosféry a uschovať uhlík v zemi, kam patrí. „Veľmi oceňujeme vznik Vlnárskej manufaktúry v Senohrade, ktorá pod vedením manželov Vozárových rozbehla spracovanie ovčej vlny do bytového textilu, ale aj priemyselne spracovanie do podoby peliet.“

Kde je vôľa, tam je cesta

Kreativita zabíja nudu, maže rozdiely medzi sociálnymi vrstvami a zblízuje. „Nezmeníme celú spoločnosť, ale definitívne máme možnosť zmeniť zmyslenie a správanie jednotlivcov v rámci svojej komunity,“ hovorí Monika a pokračuje: „Keby som počúvala len negatívne naladených ľudí, ktorí mi hovo-

rili, ako moje plány nevyjdú, nemali by sme horu spoločných zážitkov a deti by o ihrisku v dedine stále len snivali. A s Detským folklórnym súborom a projektom Kreatívnych oviec sme prešli kusisko cesty.“

„Začiatky sú možno ťažké, ale netreba k tomu veľa. Zaujímam sa aj urobiť chyby a poučiť sa z nich. Lebo prídu aj tie. Ale ľudia okolo vás už vidia, že ste sa snažili a pomôžu vám pokračovať. Poradia, zavolajú, vybaví. Na začiatku sú to anonymní darcovia 2%, na konci mnohí z nich vaši blízki priatelia. Urobte zmenu, založte si Občianske združenie alebo sa pridajte k existujúcemu vo vašom okolí. Je ich viac ako dost. Služba verejnosti je možno ten hrejivý pocit, ktorý vám chýbal. Robíte ju dobrovoľne, vo svojom voľnom čase a s ľuďmi, ktorí majú podobné zmyslenie a zámer ako vy – zaniatení, pozitívne zmysľajúci a odhodlaní. Strhnú Vás so sebou. Ukážu vám, že niekomu na vás a vašich deťoch predsa len záleží. A o to v konečnom dôsledku ide. Byť k sebe ľudskí,“ dodáva Monika na záver.

OZ Pečeničan,
foto archív OZ,
M. Svrčeková a P. Král'

V kreatívnej učebni s ovčou vlnou

Názorné ukážky spracovania vlny